

“NA MORE CON AMORE” IMPRESSIONI E SALUTI DEL GRUPPO!

Nei giorni di preparazione per il viaggio, ero motivata da sentimenti tutti positivi e dalla consapevolezza che il viaggio in Italia avrebbe portato ai bambini. Ammetto che non era facile, per il fatto che i bambini vivono in una zona isolata e modesta. Io ed i genitori abbiamo riflettuto su ciò che il viaggio in Italia avrebbe dato ai bambini, e credevamo in Samantha. Tutti sapevamo che il soggiorno sulla costa del mare avrebbe avuto effetti positivi sulla salute dei bambini. Tutto ciò che ci veniva regalato in Italia era quasi surreale.

Tutte le reazioni dei bambini sono state positive sin dall'inizio. Vorrei specificare: il viaggio con l'aereo e l'incontro con il mare. Per Jovana, Ivana e Sanja era la prima volta. Sono rimasta impressionata con la perseveranza di Ivana e Sanja di vincere la paura e imparare a nuotare. C'è l'abbiamo quasi fatta! Con Jovana è stato un po' più difficile. Nemanja e Katarina sono due bambini con spirito eccezionale e pieni di energia. Mi sembra che per loro nulla sia difficile. Il loro adattamento alle condizioni di vita nella casa ospitante è stato buono, tenendo presente le condizioni in cui vivono i bambini di solito. Per questo penso che tutto ciò che hanno imparato sul comportamento in casa resterà molto importante. Quello che vorrei mettere in luce è soprattutto l'interesse per la storia e la cultura che hanno mostrato. I bambini hanno memorizzato ogni dettaglio riguardante il castello di Santa Severa. Adesso, riesco a vedere quanto sia stato importante tutto questo per loro, qui a casa e tra i loro amici.

La conoscenza e l'esperienza che hanno portato di Roma, si capirà quanto sono importanti nel loro futuro. Io sono rimasta molto contenta del fatto che i bambini, tenendo presente la loro età, a Roma si sono mostrati desiderosi di imparare nuove cose. Ero orgogliosa perché hanno fatto vedere che sono bravi. I colleghi della scuola hanno notato un diverso e buon comportamento, l'impressione di Zivko Zivković, professore di Storia è positiva perché riferisce che durante le sue lezioni si nota una nuova energia. I bambini si sono impegnati per spiegare a tutti chi fossero gli Etruschi, loro vita, e la città di Cerveteri. Penso che la necropoli di Cerveteri è stata il loro tesoro. E' importante anche che i bambini abbiano fatto amicizie e scoperto nuove cose insieme.

Adesso quando vedo Jovana, Nemanja, Sanja e Ivan, riesco a vedere che la loro amicizia è diventata più forte. Noti che il viaggio in Italia gli ha portato miglioramento nella socializzazione, e sarà utile per un sano sviluppo emozionale. Il cambiamento c'è ed è buono!

Io ringrazio a nome di tutti genitori e dei miei colleghi della scuola elementare 'Sveti Sava', e tutti quelli che hanno aiutato l'iniziativa. Ringrazio le organizzazioni 'Non bombe ma solo caramelle- onlus' e 'Cnj - onlus' per il loro bel gesto, per la volontà e l'impegno che ci hanno dedicato. Li ringrazio per tutto ciò che hanno fatto per noi e mando saluti cari anche a Cecilia, Ivan e Carlo.

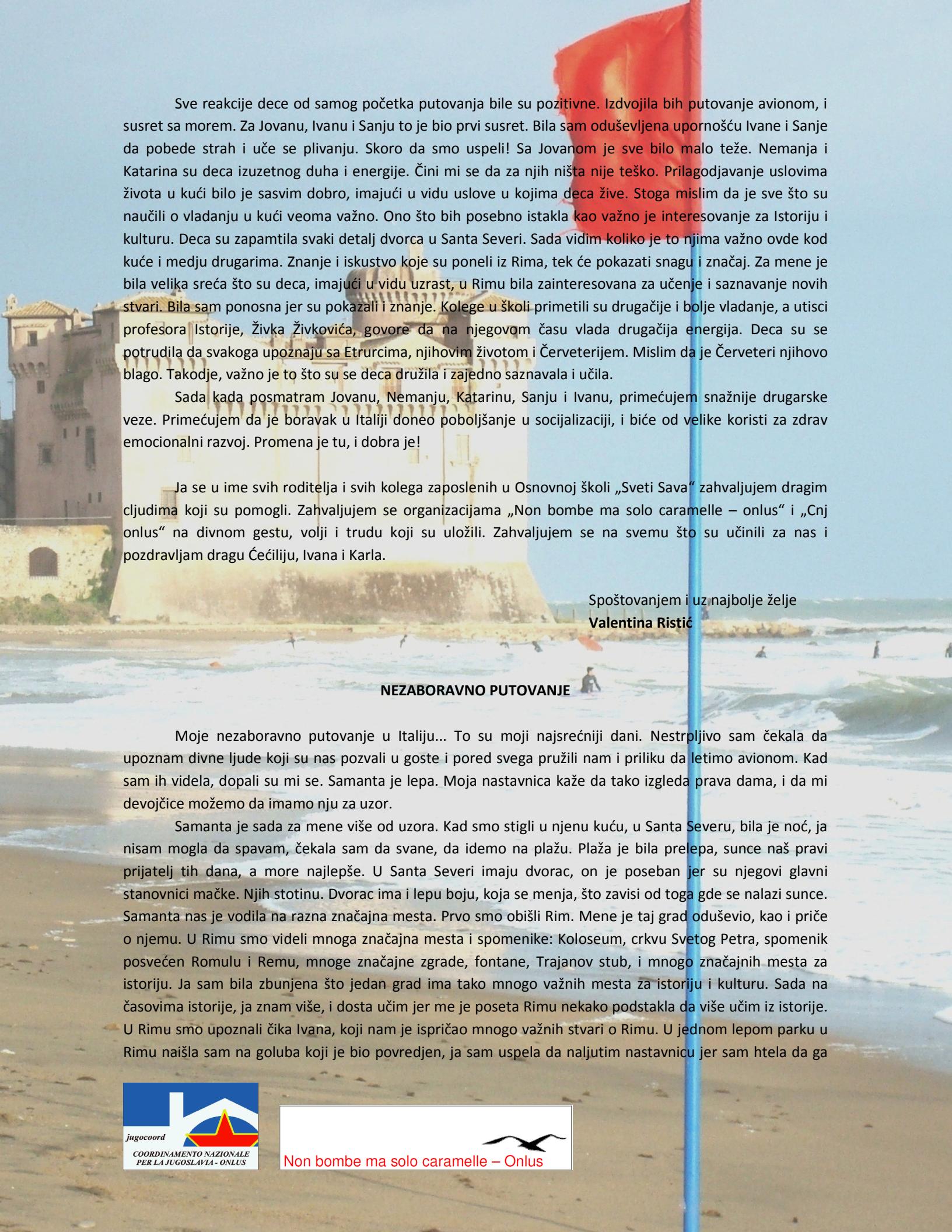
Con i più sinceri e migliori saluti,
Valentina Ristić

U danima pripremanja za putovanje, bila sam motivisana svim pozitivnim osećanjima i znanjima za koje sam verovala da će putovanje u Italiju doneti deci. Priznajem da nije bilo lako, jer deca žive u sredini koja je izolovana i skromna. Roditelji i ja smo razmišljali šta će boravak u Italiji doneti deci, i verovali Samanti. Svi smo znali da će boravak na primorju pozitivno delovati na zdravlje. Sve što smo dobili na dar u Italiji bilo je gotovo nestvorno.

Non bombe ma solo caramelle – Onlus

Sve reakcije dece od samog početka putovanja bile su pozitivne. Izdvojila bih putovanje avionom, i susret sa morem. Za Jovanu, Ivanu i Sanju to je bio prvi susret. Bila sam oduševljena upornošću Ivane i Sanje da pobjede strah i uče se plivanju. Skoro da smo uspeli! Sa Jovanom je sve bilo malo teže. Nemanja i Katarina su deca izuzetnog duha i energije. Čini mi se da za njih ništa nije teško. Prilagodjavanje uslovima života u kući bilo je sasvim dobro, imajući u vidu uslove u kojima deca žive. Stoga mislim da je sve što su naučili o vladanju u kući veoma važno. Ono što bih posebno istakla kao važno je interesovanje za Istoriju i kulturu. Deca su zapamtila svaki detalj dvorca u Santa Severi. Sada vidim koliko je to njima važno ovde kod kuće i medju drugarima. Znanje i iskustvo koje su poneli iz Rima, tek će pokazati snagu i značaj. Za mene je bila velika sreća što su deca, imajući u vidu uzrast, u Rimu bila zainteresovana za učenje i saznavanje novih stvari. Bila sam ponosna jer su pokazali i znanje. Kolege u školi primetili su drugačije i bolje vladanje, a utisci profesora Istorije, Živka Živkovića, govore da na njegovom času vlada drugačija energija. Deca su se potrudila da svakoga upoznaju sa Etrurcima, njihovim životom i Červeterijem. Mislim da je Červeteri njihovo blago. Takodje, važno je to što su se deca družila i zajedno saznavala i učila.

Sada kada posmatram Jovanu, Nemanju, Katarinu, Sanju i Ivanu, primećujem snažnije drugarske veze. Primećujem da je boravak u Italiji doneo poboljšanje u socijalizaciji, i biće od velike koristi za zdrav emocionalni razvoj. Promena je tu, i dobra je!

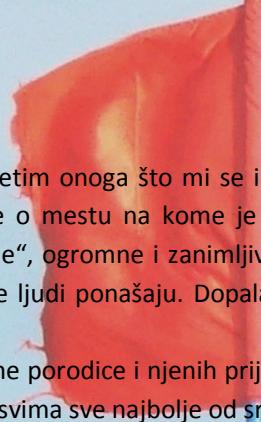
Ja se u ime svih roditelja i svih kolega zaposlenih u Osnovnoj školi „Sveti Sava“ zahvaljujem dragim cljudima koji su pomogli. Zahvaljujem se organizacijama „Non bombe ma solo caramelle – onlus“ i „Cnj onlus“ na divnom gestu, volji i trudu koji su uložili. Zahvaljujem se na svemu što su učinili za nas i pozdravljam dragu Ćećiliju, Ivana i Karla.

Spoštovanjem i uz najbolje želje
Valentina Ristić

NEZABORAVNO PUTOVANJE

Moje nezaboravno putovanje u Italiju... To su moji najsrećniji dani. Nestrpljivo sam čekala da upoznam divne ljude koji su nas pozvali u goste i pored svega pružili nam i priliku da letimo avionom. Kad sam ih videla, dopali su mi se. Samanta je lepa. Moja nastavnica kaže da tako izgleda prava dama, i da mi devojčice možemo da imamo nju za uzor.

Samanta je sada za mene više od uzora. Kad smo stigli u njenu kuću, u Santa Severu, bila je noć, ja nisam mogla da spavam, čekala sam da svane, da idemo na plažu. Plaža je bila prelepa, sunce naš pravi prijatelj tih dana, a more najlepše. U Santa Severi imaju dvorac, on je poseban jer su njegovi glavni stanovnici mačke. Njih stotinu. Dvorac ima i lepu boju, koja se menja, što zavisi od toga gde se nalazi sunce. Samanta nas je vodila na razna značajna mesta. Prvo smo obišli Rim. Mene je taj grad oduševio, kao i priče o njemu. U Rimu smo videli mnoga značajna mesta i spomenike: Koloseum, crkvu Svetog Petra, spomenik posvećen Romulu i Remu, mnoge značajne zgrade, fontane, Trajanov stub, i mnogo značajnih mesta za istoriju. Ja sam bila zburnjena što jedan grad ima mnogo važnih mesta za istoriju i kulturu. Sada na časovima istorije, ja znam više, i dosta učim jer me je poseta Rimu nekako podstakla da više učim iz istorije. U Rimu smo upoznali čika Ivana, koji nam je ispričao mnogo važnih stvari o Rimu. U jednom lepom parku u Rimu naišla sam na goluba koji je bio povredjen, ja sam uspela da naljutim nastavnicu jer sam htela da ga

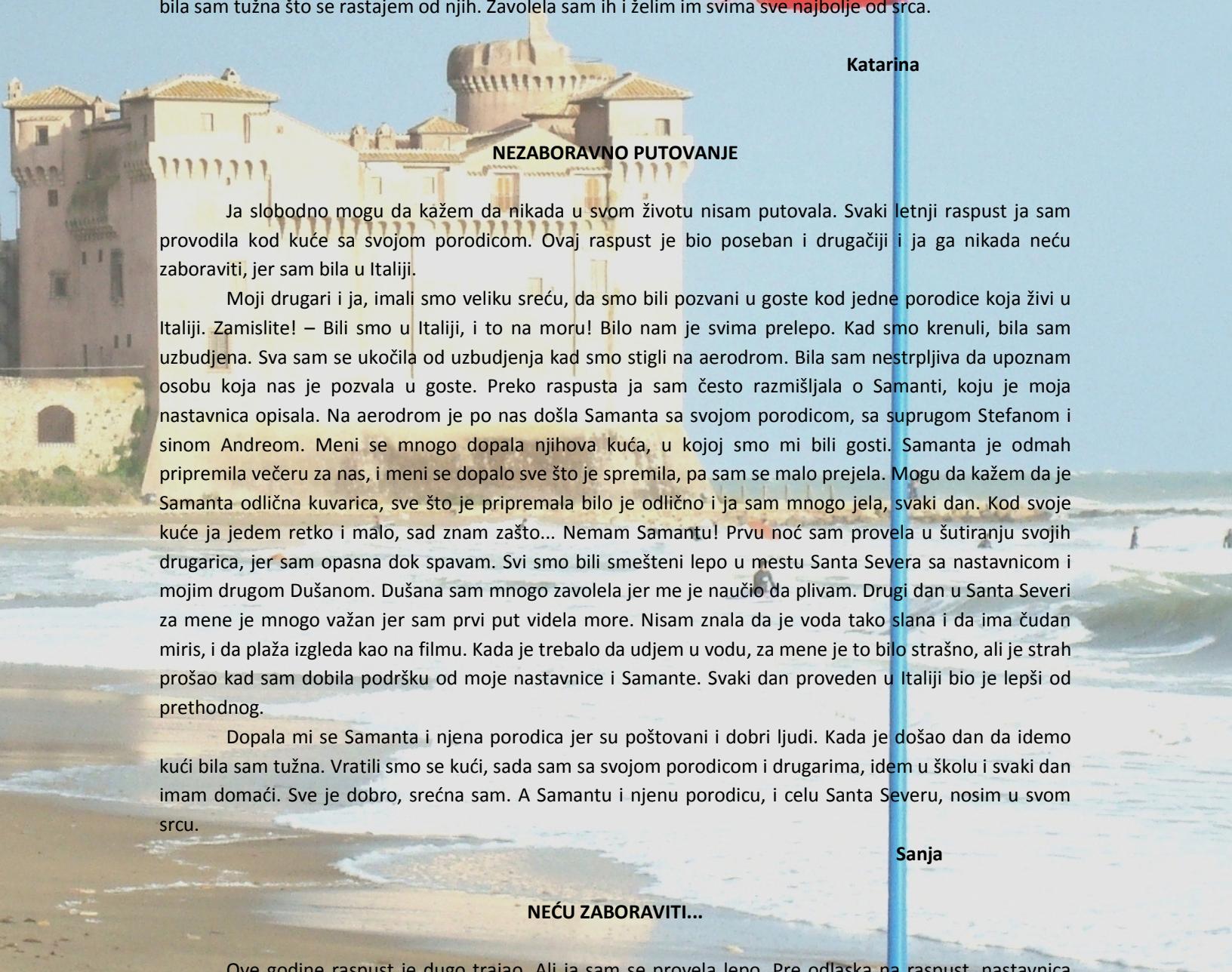

ponesem sa sobom. Sada kad razmišljam o Italiji ja se najpre setim onoga što mi se ipak najviše dopalo. Setim se Červeterija. To mesto je za mene zanimljivo. Radi se o mestu na kome je otkriveno etrursko groblje. Ali to nije obično groblje. To je groblje koje ima „tumule“, ogromne i zanimljive grobnice. Priče o njemu su fantastične. Ono što mi se u Italiji dopalo je i kako se ljudi ponašaju. Dopala mi se i italijanska kuhinja.

Nikada neću zaboraviti Samantinu dobrotu, dobrotu njene porodice i njenih prijatelja. Na rastanku, bila sam tužna što se rastajem od njih. Zavolela sam ih i želim im svima sve najbolje od srca.

Katarina

NEZABORAVNO PUTOVANJE

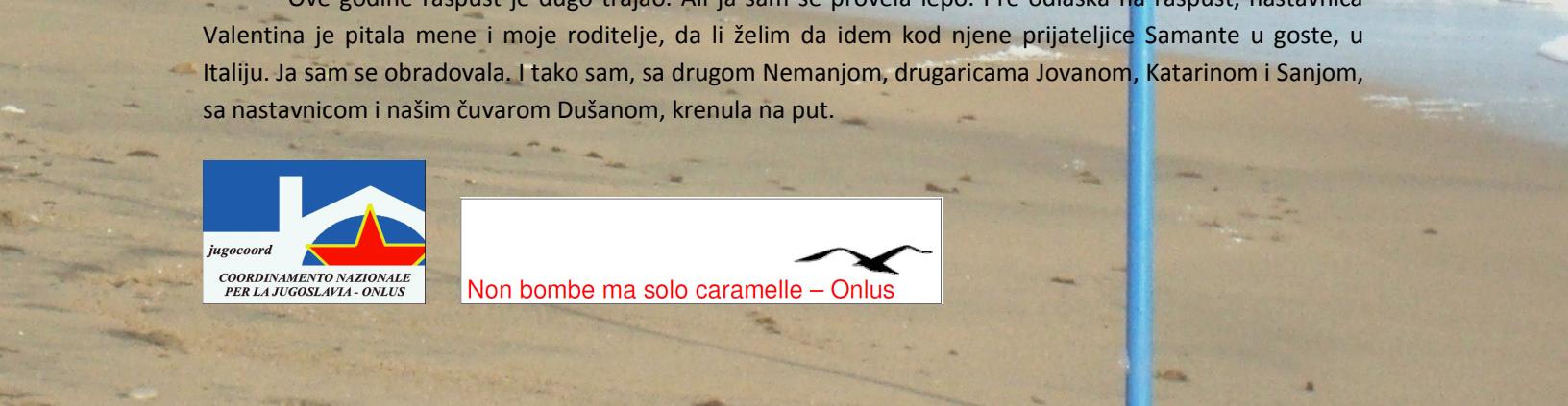
Ja slobodno mogu da kažem da nikada u svom životu nisam putovala. Svaki letnji raspust ja sam provodila kod kuće sa svojom porodicom. Ovaj raspust je bio poseban i drugačiji i ja ga nikada neću zaboraviti, jer sam bila u Italiji.

Moji drugari i ja, imali smo veliku sreću, da smo bili pozvani u goste kod jedne porodice koja živi u Italiji. Zamislite! – Bili smo u Italiji, i to na moru! Bilo nam je svima prelepo. Kad smo krenuli, bila sam uzbudjena. Sva sam se ukočila od uzbudjenja kad smo stigli na aerodrom. Bila sam nestrljiva da upoznam osobu koja nas je pozvala u goste. Preko raspusta ja sam često razmišljala o Samanti, koju je moja nastavnica opisala. Na aerodrom je po nas došla Samanta sa svojom porodicom, sa suprugom Stefanom i sinom Andreom. Meni se mnogo dopala njihova kuća, u kojoj smo mi bili gosti. Samanta je odmah pripremila večeru za nas, i meni se dopalo sve što je spremila, pa sam se malo prejela. Mogu da kažem da je Samanta odlična kuvarica, sve što je pripremala bilo je odlično i ja sam mnogo jela, svaki dan. Kod svoje kuće ja jedem retko i malo, sad znam zašto... Nemam Samantu! Prvu noć sam provela u šutiranju svojih drugarica, jer sam opasna dok spavam. Svi smo bili smešteni lepo u mestu Santa Severa sa nastavnicom i mojim drugom Dušanom. Dušana sam mnogo zavolela jer me je naučio da plivam. Drugi dan u Santa Severi za mene je mnogo važan jer sam prvi put videla more. Nisam znala da je voda tako slana i da ima čudan miris, i da plaža izgleda kao na filmu. Kada je trebalo da udjem u vodu, za mene je to bilo strašno, ali je strah prošao kad sam dobila podršku od moje nastavnice i Samante. Svaki dan proveden u Italiji bio je lepši od prethodnog.

Dopala mi se Samanta i njena porodica jer su poštovani i dobri ljudi. Kada je došao dan da idemo kući bila sam tužna. Vratili smo se kući, sada sam sa svojom porodicom i drugarima, idem u školu i svaki dan imam domaći. Sve je dobro, srećna sam. A Samantu i njenu porodicu, i celu Santa Severu, nosim u svom srcu.

Sanja

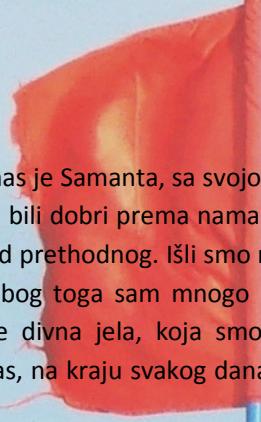
NEĆU ZABORAVITI...

Ove godine raspust je dugo trajao. Ali ja sam se provela lepo. Pre odlaska na raspust, nastavnica Valentina je pitala mene i moje roditelje, da li želim da idem kod njene prijateljice Samante u goste, u Italiju. Ja sam se obradovala. I tako sam, sa drugom Nemanjom, drugaricama Jovanom, Katarinom i Sanjom, sa nastavnicom i našim čuvarom Dušanom, krenula na put.

Non bombe ma solo caramelle – Onlus

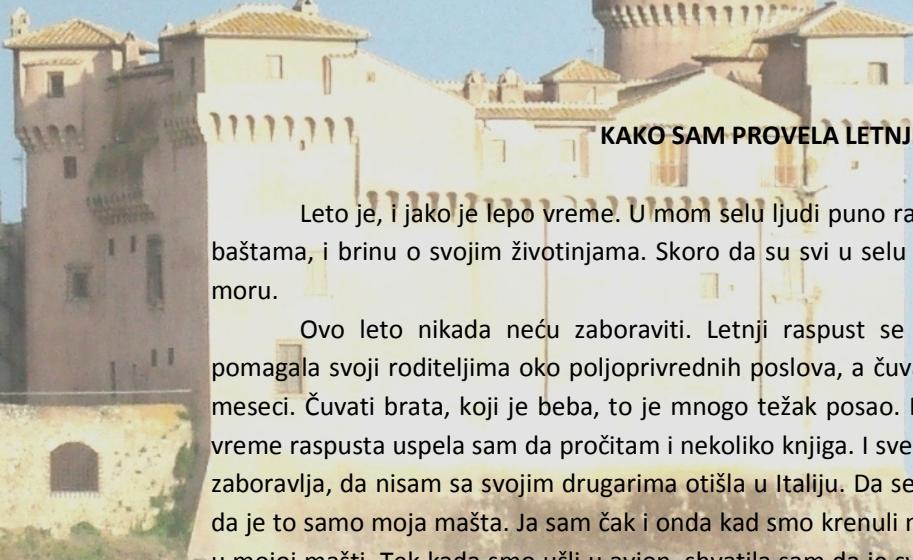

Na polasku, ja sam bila srećna. Kad smo stigli, dočekala nas je Samanta, sa svojom porodicom. Grad u kom Samanta ima kuću je prelep grad, kao i njena kuća. Svi su bili dobri prema nama i ja sam osećala da će nam biti dobro kod njih. Tako je i bilo. Svaki dan je bio lepši od prethodnog. Išli smo na plažu koja je bila blizu kuće, kupali smo se. Mene je Dušan naučio da plivam, zbog toga sam mnogo srećna. Samanta je brinula o nama kao da je bila naša mama. Spremala nam je divna jela, koja smo jeli sa uživanjem. Nastavnica je sve vreme pazila na nas, bila naš prijatelj i učila nas, na kraju svakog dana, čitala je po jednu basnu. Neću zaboraviti dane provedene u Italiji.

Sada često pričam o svojim uspomenama iz Italije. Osećam se lepo i važno. Volela bih da opet vidim Samantu. Neću zaboraviti...

Ivana

KAKO SAM PROVELA LETNJI RASPUST

Leto je, i jako je lepo vreme. U mom selu ljudi puno rade. Vredno rade na svojim njivama, u svojim baštama, i brinu o svojim životnjama. Skoro da su svi u selu leto proveli u vrednom radu. Neki su bili na moru.

Ovo leto nikada neću zaboraviti. Letnji raspust se završio. U vreme raspusta ja sam mnogo pomagala svojim roditeljima oko poljoprivrednih poslova, a čuvala sam i brata Luku koji je star tek nekoliko meseci. Čuvati brata, koji je beba, to je mnogo težak posao. Bebe su komplikovane, ali su i zanimljive. Za vreme raspusta uspela sam da pročitam i nekoliko knjiga. I sve bi ovo ličilo na sasvim običan raspust, koji se zaboravlja, da nisam sa svojim drugarima otišla u Italiju. Da se zna, za mene je bilo nestvarno i činilo mi se da je to samo moja mašta. Ja sam čak i onda kad smo krenuli na put iz sela bila uplašena da je sve to, samo u mojoj mašti. Tek kada smo ušli u avion, shvatila sam da je sve java. U Italiji sam se provela sjajno. Ljudi u Italiji su jako dobri. Za mene je posebna bila poseta Rimu. Tamo sam videla: Koloseum, Trajanov stub, Rimski forum, mnogo starih česama, spomenik posvećen braći Romulu i Remu, Panteon, crkvu Svetog Petra, mnoge lepe fontane i mnogo važnih zgrada. Sve što sam videla važno je za istoriju, kulturu i za mene. Sada kad vidim na nekoj slici ili na televiziji nešto od onoga što sam videla u Rimu, ja se osećam lepo. Ljudi u Italiji su i jako zanimljivi, a najzanimljiviji je bio Andrea, koji nas je dosta zadirkivao. Italija je lepa zemlja, mesto gde smo boravili zove se Santa Severa. U Santa Severi je divno. Za mene je to najlepše mesto koje sam videla. U Santa Severi imaju more, i lepu plažu koja se zove „Lido“, a na toj plaži imaju najlepše sunčobrane. Santa Severa je posebna zato što ima i dvorac. Italijanski jezik je jako lep i čini se lak za učenje. Od svega što sam videla, za mene su posebno bile interesantne etrurske grobnice u Červeteriju, priče o njima ču zauvek pamtitи jer su mi zanimljive. Osećala sam se lepo u Italiji. Osećaj u toku vožnje avionom je neopisiv, a i u vozu.

Ali nekako najvažnija u svemu bila je Samanta, i njena porodica. Samanta izgleda kao dobra osoba. Zavolela sam Samantu. Bilo mi je teško kad smo odlazili. Čovek se na dobro lako navikne. Tako sam ja navikla na nju i njenu porodicu.

Jovana

Non bombe ma solo caramelle – Onlus

KAKO SAM PROVEO LETNJI RASPUST

Kako sam proveo letnji raspust? – Sve sam zaboravio! Zaboravio sam jer sam bio u Italiji. A moj boravak u Italiji, to je nešto drugoto neću zaboraviti.

U Italiji je bilo mnogo lepo, tamo sam bio sa svojim drugaricama. Za mene je mnogo važno što sam bio u Italiji. Važno mi je sve što sam video tamo. A najvažniji je Červeteri u kome smo posetili etrurske grobnice „tumule“. Tamo smo gledali filmove o tim grobnicama. Naučio sam mnogo lepih i važnih stvari o Italiji. Bili smo i u Rimu, i tamo sam mnogo toga naučio, stvari koje su vezane za istoriju i kulturu. Svi smo bili smešteni u Santa Severi, gde imaju more i prelepou plažu. Ja sam se dosta sunčao i mnogo pocrneo. Pošto volim more, ja sam jedva uz muke izlazio iz vode. Važno je da mi se moja najveća želja ostvarila; vozio sam se avionom. Kada sam ušao u avion, unutra je bilo mnogo lepo, ali bio sam razočaran jer mi se činilo da je vožnja trajala dvadeset minuta. Zauvek ću pamtiti vožnju avionom. Kad smo se vratili kući ja sam mami i sestri dao poklone koje sam im kupio u Santa Severi. Bile su oduševljene. Na početku raspusta bilo mi je mnogo dosadno, jer nisam imao s kim da se družim. Kad mi je nastavnica rekla da sigurno idemo u Italiju i to avionom, ja sam bio mnogo srećan. Bio sam mnogo nestrljiv i mnogo sam maštao dok sam čekao dan kada ću sa drugaricama da odem u Italiju. Bilo mi je mnogo žao što Ivana ne može sa nama, i svim drugaricama je bilo žao što ona nije sa nama. Ali ipak, mi smo se lepo proveli i dobili smo još jednog druga, Nikolu, sa kojim sam se lepo družio.

Tamo u Italiji, ja sam upoznao Andreu, on ima šest godina ali ja njega smatram svojim drugom. On je za mene dobar dečak, i veoma je hrabar. On sme svašta da uradi i da izdrži kad ga roditelji grde. Njegova mama se zove Samanta, ona je najbolja osoba koju sam ja do sada upoznao. Samanta vozi auto. Ja sam se vozio s njom, bio sam malo uplašen, ali nastavnica je rekla da treba da razbijamo predrasude, i ja sam odlučio da se vozim u autu sa Samantom. Stefano, Andrein tata, je isto mnogo dobar, kao drugi i osoba. Sa Stefanom sam se vozio na motoru i bilo mi je mnogo lepo. More je bilo predivno, i mnogo mi se svidela kuća u kojoj smo proveli sedam dana. Bio sam tužan kad je došao dan da napustimo Santa Severu. Ja bih se zahvalio Samanti, što nas je pozvala u svoj dom. Zahvalio bih se i Stefanu i malom Andrei.

Nemanja